

Prace rozpoczęto 18 lipca 2013 r. Pierwszy etap obejmował remont dachu i poddasza, który ukończono 15 listopada 2013 r. Realizowano go ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa Lubuskiego. Podczas drugiego etapu remontu dokonano rewitalizacji elewacji i wnętrz wraz z wymianą wszystkich istniejących instalacji i zabezpieczeniem przeciwpożarowym budynku. Remont, sfinansowany ze środków LRPO i Samorządu Województwa Lubuskiego, rozpoczął 25 czerwca 2014 r., a ukończono 28 lutego 2015 r.

Willa Lehmana, zachowana w stanie niezmienionym, jest budowlą dwukondygnacyjną, zbudowaną na planie wielobocznym, z wysokim podpiwniczeniem i bardzo rozbudowanym użytkowym poddaszem. Asymetryczne w swoim kształcie i rozmieszczeniu poszczególne elementy elewacji, ozdobione zostały ornamentami roślinno-kwiatowymi oraz motywami zbliżonymi do kartuszy.

Kominek w holu willi

Wnętrze willi, jedno z najlepiej zachowanych wśród gorzowskich obiektów architektury secesyjnej, stanowi przykład nowatorskich jak na ówczesne czasy rozwiązań, a jednocześnie jest ważnym świadectwem tego, jak pojmowano i kształtowano wnętrza zamożnego mieszczańskiego domu. Realizując postulat architektury secesyjnej, powierzono projekt budowlany oraz projekt jej wnętrza temu samemu twórcy, zachowując jednolity styl wszystkich elementów budynku, łącznie

z wyposażeniem. Niestety, pierwotne bogate wyposażenie wnętrza zachowało się w niewielkim stopniu ze względu na przystosowywanie obiektu do potrzeb zmieniających się użytkowników.

Największym, a jednocześnie najbardziej reprezentacyjnym pomieszczeniem willi jest hol. Pierwotnie stanowił centralne pomieszczenie budynku, miejsce spotkań domowników i gości. Zajmuje przestrzeń dwóch kondygnacji, zwieńczony jest drewnianym stropem oraz dekoracją malarską, przedstawiającą jastrzębia z rozpostartymi skrzydłami i dwie portretowe głowy mężczyzn. W holu zachowała się m.in. oryginalna stolarka drzwiowa. Na uwagę zasługuje przede wszystkim ich górna część, na którą składają się szklane tafle, zdobione ornamentem roślinnym. Nowatorskie rozwiązanie w postaci szerokich rozsuwanych drzwi umożliwiło w razie potrzeby stworzenie jednej wspólnej przestrzeni.

Istotnym elementem dekoracyjnym holu są także witraże, wyróżniające się nieszablonowością przedstawień, m.in. kartusza z girlandami i wstęgami oraz pary mieszczan w reprezentacyjnych strojach. W tym samym pomieszczeniu znajduje się jeszcze jedno interesujące malowidło – zamek warowny na skale w otoczeniu przyrody.

Jako jedyna w Gorzowie, willa zachowała oryginalne dzieła metaloplastyki secesyjnej, m.in. mosiężny żyrandol w formie korony oraz miedziane osłony do kaloryferów. Szczególną atmosferę nadaje miejscu kominek, po bokach którego znajdują się dwie ławy, wbudowane w boazerię otaczającą hol. Ornamentyka i kolorystyka kafla kominka została powielona także na piecu w byłym gabinecie pana domu. Jednym z charakterystycznych elementów gabinetu był wbudowany w ścianę sejf, który zachował się do tej pory. Wyszukana ornamentyka ozdabiała przede wszystkim pomieszczenia na parterze. Pokoje na piętrze zostały urządzone skromniej, lecz nie mniej funkcjonalnie. Prowadzą do nich szerokie drewniane schody, z bogatą snycerką na balustradach oraz stojącej u ich podnóża latarni.

Do zabytkowego obiektu zostaną przeniesione zbiory specjalne. Powstanie stała galeria grafiki artystów związanych z Gorzowem, karykatur, rycin i kartografii. Ważnym elementem będzie gabinet historii książki, w którym zostanie ukazana ewolucja książki od jej najstarszych form do współczesnych czytników elektronicznych. Będzie to miejsce otwarte na działalność edukacyjną.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. Zbigniewa Herberta
ul. Sikorskiego 107 Gorzów Wlkp.

**REWITALIZACJA ZABYTKOWEGO OBIEKTU
WOJEWÓDZKIEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
IM. ZBIGNIEWA HERBERTA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM**

Willa przy ul. Sikorskiego 107, wzniesiona dla landsberskiego inżyniera Hansa Lehmannna w latach 1903-1905, jest jednym z najcenniejszych obiektów w architekturze secesyjnej Gorzowa. Usytuowana w sąsiedztwie parku Wiosny Ludów, zajmuje fragment parceli dawnego folwarku Heinricha Klutha, który w latach 70. XIX w. stał się własnością rodziny Jaehne'ów. Dziesięć lat później rozpoczął się proces stopniowego zabudowywania działki. W 1880 r. na narożniku obecnych ulic Sikorskiego i Kosynierów Gdyńskich postawiono neorenesansową kamienicę czynszową, w której na pierwszym piętrze zamieszkała rodzina Jaehne'ów. W 1886 r. Karl Jaehne wybudował okazałą willę z wejściem od ul. Kosynierów Gdyńskich, w której w latach powojennych mieścił się komisariat policji. Po ślubie w 1887 r. małżeństwo Elizabeth i Hansa Lehmannów, na kolejnym wydzielonym fragmencie parceli, przystąpiło do budowy własnego domu. Projekt willi, autorstwa berlińskiego architekta Karla Eduarda Bangerta, zatwierdzono do realizacji 17 sierpnia 1903 r. Wykonawcą został landsberski architekt Willi Senckpiehl.

Walter, Marianne, Ulrich Lehmannowie na schodach od strony północnej willi (ok. 1914 r.)

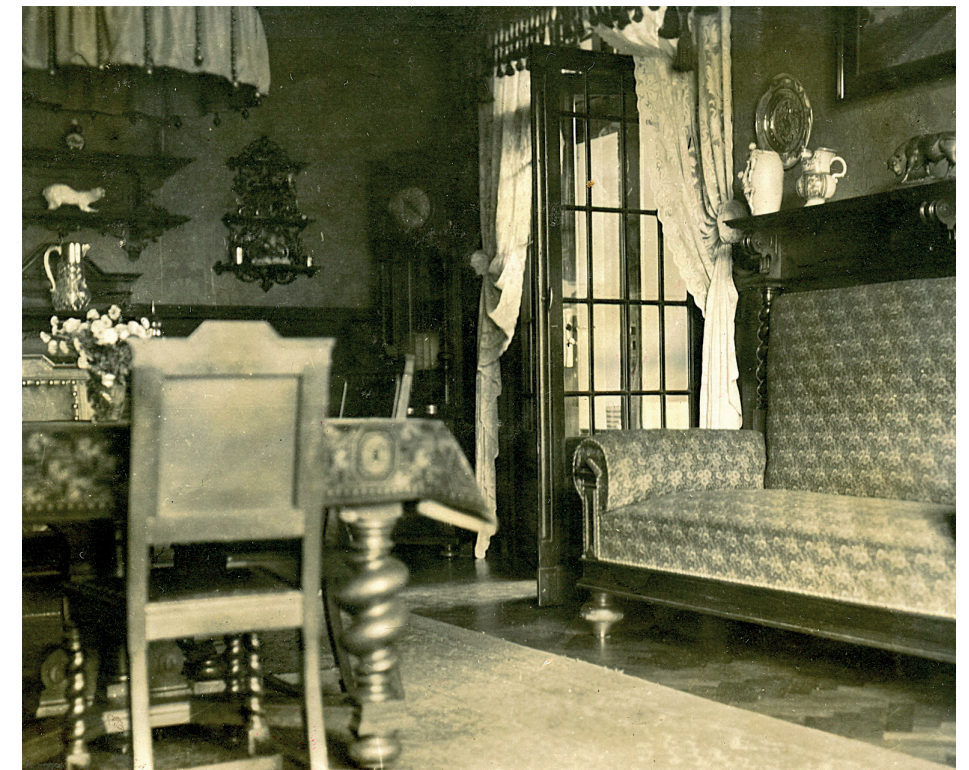

Willa Hansa Lehmannna na początku XIX w. ...

... oraz po rewitalizacji w 2015 r.

W 1945 r. budynek, znajdujący się przy ówczesnej ul. Wandy Wasilewskiej 107, był siedzibą Rejonowej Komendy Uzupełnień, która pozostała w nim aż do połowy lat 50. W 1948 r. Uchwałą Nr 65/48 Miejskiej Rady Narodowej willa została przejęta na rzecz gminy i miasta Gorzowa Wlkp. Pierwotny plan przeznaczenia jej na żłobek nigdy nie został zrealizowany. 18 lipca 1958 r. budynek przekazano na siedzibę Prokuraturze Miasta i Powiatu Gorzowskiego. Po reformie administracyjnej z 1975 r., od 1 kwietnia 1976 r., mieścił się w nim Wydział Rolnictwa, Gospodarki Żywnościowej i Leśnictwa Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Wraz z oddaniem do użytku nowej siedziby urzędu wojewódzkiego w listopadzie 1986 r., willa została przeznaczona na potrzeby Wojewódzkiej

Pokój na parterze willi (przed 1945 r.)

Biblioteki Publicznej. Oficjalnie gorzowska księżnica stała się właścicielem budynku 1 czerwca 1987 r. Dnia 19 września 1989 r. willa została wpisana do rejestru zabytków województwa gorzowskiego. Przed rozbudową biblioteki w 2007 r. w budynku mieściły się m.in.: Wypożyczalnia Główna, Czytelnia Czasopism, Dział Informacyjno-Bibliograficzny, Oddział Zbiorów Regionalnych, Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Na parterze znajdowała się niewielka sala wystaw, natomiast hol wykorzystywany był do różnego rodzaju spotkań „przy kominku”.

Po rozbudowie budynku Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zbigniewa Herberta i oddaniu do użytku nowego obiektu w grudniu 2007 r., willa Lehmannna była nieużytkowana z uwagi na konieczność przeprowadzenia remontu kapitalnego.